

PROGRAM WYCHOWAWCZO - PROFILAKTYCZNY DLA MŁODZIEŻOWEGO OŚRODKA SOCJOTERAPII W ŁĘKAWIE

1. Wstęp

Młodzieżowy ośrodek socjoterapii jest obowiązany realizować program wychowawczo – profilaktyczny dostosowany do potrzeb rozwojowych wychowanków, obejmować treści i zadania o charakterze wychowawczym skierowane do wychowanków, a także treści i zadania o charakterze profilaktycznym skierowane do wychowanków, nauczycieli i rodziców.

Program wychowawczo – profilaktyczny Młodzieżowego Ośrodka Socjoterapii w Łękawie opracowano na lata szkolne 2017/2018 – 2018/2019 (na okres wygaszenia kształcenia w gimnazjum) w oparciu o wytyczne zawarte w podstawie programowej kształcenia ogólnego (nowej podstawie programowej dla klas VII szkoły podstawowej i dotychczasowej podstawie programowej dla klas gimnazjum) oraz aktualną diagnozę sytuacji wychowawczej w Ośrodku.

Program wychowawczo - profilaktyczny Młodzieżowego Ośrodka Socjoterapii w Łękawie jest adresowany do dzieci i młodzieży, które z powodu zaburzeń rozwojowych, trudności w uczeniu się i zaburzeń w funkcjonowaniu społecznym mogą być zagrożone niedostosowaniem społecznym lub uzależnieniem i wymagają stosowania specjalnej organizacji nauki, metod pracy i wychowania oraz specjalistycznej pomocy psychoedukacyjnej.

Problemy, potrzeby i zasoby w tym obszarze są diagnozowane corocznie w oparciu o:

- 1) rozmowy indywidualne i wywiady prowadzone z wychowankami, ich rodzicami, nauczycielami,
- 2) bieżące obserwacje zachowań wychowanków podczas lekcji, przerw, innych zajęć, imprez, wyjść, wyjazdów, wycieczek,
- 3) analizy niepowodzeń szkolnych (dokonywanej raz w okresie),
- 4) analizy dokumentacji w zakresie diagnozowania, monitorowania i podejmowania interwencji wychowawczej,
- 5) oceny efektywności dotychczasowej pracy wychowawczo – profilaktycznej,
- 6) efekty współpracy i konsultacji z pracownikami poradni psychologiczno-pedagogicznych, ośrodków pomocy społecznej, kuratorami sądowymi, Policją, służbą zdrowia.

Na podstawie przeprowadzonej diagnozy ustalono podstawowe problemy wychowawcze:

- 1) emocjonalne (niska samoocena, brak wiary we własne możliwości, złość, agresja),
- 2) doświadczenia z paleniem papierosów, piciem alkoholu, zażywaniem narkotyków,
- 3) konflikty rówieśnicze o różnej etiologii,
- 4) lekceważący stosunek do nauczycieli i innych dorosłych,
- 5) niestosowanie się do zasad panujących w Ośrodku,

oraz następujące czynniki ryzyka:

- 1) zachowania aspołeczne – w formie agresji emocjonalnej i fizycznej,
- 2) zjawisko cyberprzemocy, zagrożenia płynące z niewłaściwego korzystania z mediów,

- 3) nikłe zainteresowanie rodziców sytuacją szkolną swoich dzieci,
- 4) nierealizowanie obowiązku szkolnego

i czynniki chroniące:

- 1) dobra atmosfera w Ośrodku,
- 2) pozytywny wzorzec nauczyciela,
- 3) personalizacja uczniów,
- 4) działania integrujące społeczność Ośrodka,
- 5) różnorodność zajęć pozalekcyjnych.

Podejmowane działania mają na celu:

- 1) uczynienie z Ośrodka miejsca przyjaznego i bezpiecznego, w którym panuje życzliwa atmosfera oparta na wzajemnym szacunku kadry pedagogicznej, wychowanków i rodziców, współdziałaniu we wszystkich sprawach dotyczących wychowanków, udzielaniu sobie pomocy i wsparcia,
- 2) uczenie młodzieży miłości i szacunku do Ojczyzny, jej historii i kultury,
- 3) kształtowanie postawy wychowanka, w którym główny nacisk kładzie się na szacunek dla rodziców, nauczycieli i innych pracowników Ośrodka, kulturalne zachowanie, okazywanie pomocy i życzliwości swoim kolegom,
- 4) kadra pedagogiczna cieszy się zaufaniem wychowanków i ich rodziców, wspiera wychowanków w ich rozwoju, rozwija zainteresowania, pomaga w rozwiązywaniu problemów, jest sprawiedliwa, kompetentna, systematycznie doskonali swoje umiejętności,
- 5) kadra pedagogiczna monitoruje bazę programów profilaktycznych rekomendowanych przez Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii
 - a) podnosi swoje kwalifikacje podczas kursów i szkoleń z programów zalecanych w ramach Systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego,
 - b) prowadzi zajęcia z wychowankami w ramach uzyskanych kwalifikacji.
- 6) dyrektor tworzy dobrą atmosferę pracy i nauki, jest życzliwy w stosunku do wychowanków, rodziców, nauczycieli i wychowawców, umiejętnie rozwiązuje konflikty,
- 7) wychowankowie mają zapewnioną właściwą opiekę oraz pomoc psychologiczno – pedagogiczną.

Dążeniem Ośrodka jest osiągnięcie przez wszystkich wychowanków wszechstronnego rozwoju poprzez:

- 1) tworzenie bezpiecznej oraz przyjaznej atmosfery nauki i współżycia w grupie,
- 2) rozpoznawanie możliwości intelektualnych i dostosowanie metod i form pracy do możliwości wychowanka,
- 3) stymulowanie wychowanka do rozwijania indywidualnych uzdolnień i zainteresowań,
- 4) tworzenie warunków sprzyjających samoocenie i samopoznaniu,
- 5) prowadzeniu indywidualnych i grupowych zajęć socjoterapeutycznych i terapeutycznych,
- 6) pobudzanie zainteresowania najbliższym otoczeniem,
- 7) kształcenie umiejętności samodzielnego rozwiązywania problemów,
- 8) wspieranie w przygotowaniu do uczestnictwa w życiu rodzinnym, zawodowym i udziału w kulturze.

Sylwetka absolwenta.

1. Potrafi dostosować się do podstawowych norm społecznych i wymagań otoczenia.
2. Stosuje formy grzecznościowe w życiu codziennym, stara się być kulturalnym.
3. Posiada nawyki higieniczne i porządkowe, dba o estetyczny wygląd, stosowny do sytuacji.
4. Posiada adekwatny obraz własnej osoby, zna swoje mocne i słabe strony.
5. Posiada umiejętności wglądu we własne zachowanie, potrafi przyznać się do błędu i wykazać gotowość do poprawy.
6. Jest tolerancyjny i wrażliwy na potrzeby innych.
7. Jest odpowiedzialny, wywiązuje się z powierzonych ról społecznych i zadań.
8. Potrafi zachować się asertywnie, akceptuje siebie i innych.
9. Kończy szkołę podstawową lub gimnazjum i jest gotowy do podjęcia zadań i obowiązków zawodowych i społecznych.

Adresatami Programu są: młodzież, rodzice, kadra pedagogiczna.

Realizatorami oddziaływań wychowawczo – profilaktycznych określonymi w Programie są wszyscy pracownicy Ośrodka, którzy na bieżąco współpracują z rodzicami wychowanków oraz z przedstawicielami instytucji wspierających Ośrodek w sferze wychowania i profilaktyki, oraz osoby współpracujące z Ośrodkiem (policjanci, lekarze, pracownicy poradni psychologiczno – pedagogicznych, kuratorzy sądowi).

Realizacja programu odbywa się:

- 1) w ramach zajęć lekcyjnych (lekcji, godziny do dyspozycji wychowawcy, zajęć dodatkowych), z udziałem całego oddziału klasowego,
- 2) w ramach zajęć z grupą wychowawczą, z udziałem całej grupy wychowawczej,
- 3) w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej,
- 4) w trakcie indywidualnej pracy z wychowankiem,
- 5) podczas spotkań z rodzicami,
- 6) w formie warsztatów, treningów umiejętności, debat, szkoleń, wycieczek lub w innych formach wykorzystujących aktywne metody pracy.

1. Cele Programu.

Podstawowe cele Programu Ośrodka:

1. Wspomaganie wychowanka w jego rozwoju ukierunkowanym na osiągnięcie pełnej dojrzałości w sferze psychicznej, fizycznej, społecznej i aksjologicznej.
2. Przeciwdziałanie narkomanii poprzez eliminację lub redukcję czynników ryzyka przy jednoczesnym wzmacnianiu czynników chroniących.

Cele strategiczne Programu odnoszą się do skoordynowanych działań wychowawczych, których efektem ma być nabywanie przez wychowanków następujących cech i umiejętności: odpowiedzialność, samodzielność, etyczność, twórczość.

Cele szczegółowe:

1. Wpływanie na rozwój środowiska rodzinnego i szkolnego, które wzmacniałoby jakość życia wszystkich jego podmiotów.
2. Rozwijanie dojrzałej odpowiedzialności obejmującej m.in. zdrowy styl życia, wobec odurzania się środkami uzależniającymi, wobec przemocy, przestępczości, itp.
3. Uczenie młodzieży podejmowania racjonalnych decyzji związanych z paleniem papierosów, piciem alkoholu, zażywaniem substancji narkotycznych, w tym uczenie radzenia sobie z naciskami płynącymi ze strony otoczenia (reklamy, grupy rówieśniczej itp.).

3. Ramowy plan działań wychowawczo – profilaktycznych

I. Działania skierowane do uczniów klas VI i VII

- 1) poznanie uczniów, ich potrzeb i możliwości psychofizycznych,
- 2) udzielanie pomocy i wsparcia w rozwiązywaniu pojawiających się trudności w nauce, komunikacji interpersonalnej,
- 3) integracja zespołu klasowego,
- 4) wypracowanie form współpracy z rodzicami.

Zadania	Formy realizacji	Osoby odpowiedzialne
Kształtowanie umiejętności pracy w grupie	zajęcia z zakresu komunikacji interpersonalnej, budowania zaufania do innych, poszanowania odmienności, radzenia sobie ze stresem	Wychowawca, psycholog, pedagog, terapeuta
Kształtowanie i wzmacnianie poczucia własnej wartości, budowanie postaw zaufania, empatii	organizowanie imprez klasowych w celu bliższego poznania się (ogniska, wycieczki)	Wychowawca klasy
Rozwijanie u uczniów umiejętności radzenia sobie z presją,	Zajęcia socjoterapeutyczne dotyczące asertywności, radzenia sobie z trudnościami (sposoby pokonywania trudności, rozwiązywania problemów)	Wychowawca, pedagog, psycholog, terapeuta
Integracja zespołu klasowego	godziny wychowawcze poświęcone: problematyce aktywnego sposobu spędzania czasu wolnego, zainteresowaniom uczniów	Wychowawca

II. Działania adresowane do wszystkich wychowanków:

Zadania	Formy realizacji	Osoby odpowiedzialne
Zapoznanie wychowanków z obowiązującymi w Ośrodku regulaminami, w tym z ich prawami i obowiązkami	Omawianie w ramach godzin do dyspozycji wychowawcy oraz w czasie zajęć wychowawczych w internacie organizacji roku szkolnego, podstawowych zapisów statutu, zasad wewnątrzszkolnego oceniania, Programu wychowawczo-profilaktycznego oraz podstawowych dokumentów dotyczących ucznia i wychowanka, zapoznanie z działalnością samorządu uczniowskiego	Wychowawca, przedstawiciel samorządu uczniowskiego lub opiekun samorządu uczniowskiego
Tworzenie bezpiecznego, wolnego od przemocy i uzależnień środowiska wychowawczego Ośrodka	- zapoznanie wychowanków z procedurami interwencji w sytuacjach ich ryzykownych zachowań, - bezwzględne respektowanie ustaleń określonych Regulaminem wychowanka oraz konsekwentne traktowanie przy złamaniu zasad. - respektowanie zachowań zgodnych z normami współżycia społecznego	Wychowawca, nauczyciel
Propagowanie zdrowego stylu życia	- omawianie w ramach godzin do dyspozycji wychowawcy oraz w czasie zajęć wychowawczych w internacie problematyki zdrowego stylu życia, - zachęcanie młodzieży do udziału w akcjach promujących zdrowy styl życia, - organizowanie spotkań ze specjalistami z zakresu zdrowego odżywiania się oraz profilaktyki zdrowia,	Wychowawca, pedagog, psycholog, samorząd uczniowski
Wpajanie szacunku dla tradycji i historii oraz symboli narodowych, rozwijanie i pielęgnowanie postaw i uczuć patriotycznych.	- realizacja programów nauczania. - organizacja apeli i akademii o charakterze patriotycznym, - udział w wycieczkach do miejsc pamięci narodowej, lub miejsc ważnych dla historii narodu polskiego i Polski,	Wychowawca, nauczyciel
Zapoznajowanie z dziedzictwem kulturalnym	Organizowanie wyjść do teatru, kina, muzeum, na wystawy, itp.	Wychowawca, nauczyciel
Kształtowanie postaw asertywnych poprzez naukę odmawiania, wzajemne wsparcie i werbalizację potrzeb	- psychoedukacyjne zajęcia z asertywności, - realizacja w ramach godzin do dyspozycji wychowawcy oraz w czasie zajęć wychowawczych w internacie tematów dotyczących systemu wartości, kształtowania pożądanych cech charakteru; konkursy, projekcje filmowe, itp.	Wychowawca, psycholog, pedagog, terapeuta

III. Działania alternatywne adresowane do wszystkich wychowanków:

Zadania	Formy realizacji	Osoby odpowiedzialne
Praca w organizacjach działających w Ośrodku	- Klub Wolontariatu,	Nauczyciele opiekunowie
Zajęcia pozalekcyjne	- koła zainteresowań, - SKS, - zajęcia wyrównawcze, - zajęcia specjalistyczne o charakterze terapeutycznym	Nauczyciele opiekunowie, specjaliści
Organizacja imprez masowych	- spotkania z ciekawymi ludźmi, - warsztaty artystyczne, - organizacja świąt zgodnych z kalendarzem: szkolnych, państwowych, religijnych	Dyrektor, wychowawca, nauczyciele
Organizacja konkursów, zawodów	udział w zawodach sportowych, konkursach wiedzy	Nauczyciele

IV. Działania skierowane do rodziców:

Zadania	Formy realizacji	Osoby odpowiedzialne
Monitorowanie potrzeb i oczekiwań rodziców wobec systemu wychowawczo – profilaktycznego Ośrodka	- punkt konsultacyjny dla rodziców (rozmowy i konsultacje indywidualne), - anonimowe badania ankietowe	Dyrektor, wychowawcy, nauczyciele
Zapoznanie rodziców ze statutem Ośrodka, regulaminami oraz Programem wychowawczo – profilaktycznym	- udostępnianie statutu i regulaminów przez bibliotekę, - omówienie najważniejszych zapisów podczas wizyt rodziców w placówce	Wychowawcy, nauczyciele
Psychoedukacja	- warsztaty umiejętności wychowawczych, - wykłady i prelekcje o tematyce wychowawczej z udziałem pedagoga, psychologa i innych specjalistów, - pedagogizacja rodziców w podczas rozmów telefonicznych oraz odwiedzin w placówce	Wychowawcy, specjaliści
Umożliwienie rodzicom aktywnej działalności i współdecydowania o życiu Ośrodka	- organizowanie spotkań o charakterze mediacyjnym wychowanek – nauczyciel – rodzic - zapraszanie rodziców do współorganizowania imprez, uroczystości w Ośrodku i zajęć pozaszkolnych	Dyrektor, wychowawcy, nauczyciele

V. Działania skierowane do nauczycieli

Zadania	Formy realizacji	Osoby odpowiedzialne
Zapoznavanie z prawem oświatowym	udostępnianie aktów prawnych, omówienie i interpretacja ich najważniejszych zapisów	Dyrektor
Monitorowanie potrzeb nauczycieli w zakresie doskonalenia kompetencji wychowawczych	- badania ankietowe, - rozmowy i konsultacje indywidualne, - bieżąca współpraca z kadrą pedagogiczną	Dyrektor, nauczyciele, wychowawcy
Psychoedukacja	- umożliwienie udziału w różnych zewnętrznych formach szkoleniowych, - organizowanie warsztatów umiejętności wychowawczych w ramach WDN, - umożliwienie udziału w szkoleniach dot. programów zaleconych w ramach Systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego	Dyrektor, psycholog, pedagog, nauczyciele, wychowawcy
Udzielanie wsparcia w sytuacjach kryzysowych i konfliktowych	- organizowanie spotkań mediacyjnych z rodzicami i wychowankami,	Dyrektor, pedagog, psycholog

5. Ewaluacja Programu

Program nie jest dokumentem zamkniętym, może ulegać zmianom wraz ze zmieniającą się sytuacją wychowawczą w Ośrodku. Analiza jego skuteczności może polegać na bieżącym monitorowaniu oraz okresowym dokonywaniu ewaluacji.

Ewaluacja może być pogłębioną analizą i interpretacją zebranych danych wraz z oceną wartości Programu, pozwalającą na podjęcie decyzji o realizowaniu Programu w całości, czy też o wprowadzeniu modyfikacji.

Ewaluacji Programu można dokonywać:

- 1) podczas okresowego podsumowania efektywności działań wychowawczych i profilaktycznych przez wychowawcę w obrębie klasy,
- 2) całokształtu tych oddziaływań na poziomie Ośrodka dokonuje powołany przez dyrektora zespół ds. ewaluacji (wyniki prezentowane w postaci raportu).